

PHÁT TRIỂN MÔ HÌNH KINH TẾ TUẦN HOÀN VÀ KHỞI NGHIỆP TRONG THANH NIÊN

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: TS. BÙI QUANG BÌNH

Đề tài khoa học cấp Bộ

Cơ quan chủ trì: Viện Nghiên cứu Phát triển bền vững Vùng, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam

Thời gian nghiên cứu: Năm 2023-2024

Thanh niên là tương lai của đất nước và là nhân tố có tính chất lan tỏa mang tính bền vững nhất khi thực hiện chuyển đổi các mô hình kinh tế mới. Luật Thanh niên năm 2020 đã xác định, thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, xung kích, sáng tạo, đi đầu trong công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; có vai trò quan trọng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Khởi nghiệp trong thanh niên là cách thức quan trọng để góp phần hiện thực hóa các mục tiêu về tăng trưởng, phát triển kinh tế, xã hội và môi trường.

Đề tài *Phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp trong thanh niên* được thực hiện nhằm nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên, qua đó đưa ra các đề xuất giải pháp cho Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh nhằm phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên tại Việt Nam. Nghiên cứu sẽ cung cấp bằng chứng, luận cứ khoa học cho Ban Bí thư, Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn trong công tác

xây dựng, ban hành các văn bản về phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp đối với vấn đề khởi nghiệp của thanh niên trong phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn phù hợp với tình hình và điều kiện mới của đất nước.

Với kết cấu 3 chương, 10 tiết, đề tài đã phân tích và làm rõ một số nội dung cơ bản sau:

Thứ nhất, đề tài đã làm rõ khái niệm, đặc trưng cơ bản của mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên; quan điểm, hướng tiếp cận trong nghiên cứu phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên; và vai trò của thanh niên và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong thúc đẩy phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp.

Từ kinh nghiệm phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp trong thanh niên trên thế giới, đề tài đã rút ra một số bài học liên quan: 1) Tạo hệ sinh thái, nền tảng với sự tham gia của nhiều bên liên quan; 2) Nâng cao nhận thức về kinh tế tuần hoàn và sản phẩm kinh doanh tuần hoàn cho thanh niên và các bên liên quan khác; 3) Xây dựng bộ sách hướng dẫn khởi nghiệp theo kinh tế tuần hoàn cho thanh niên; 4) Tăng cường hỗ trợ chuyển đổi sang

kinh tế tuần hoàn ở các doanh nghiệp và khởi nghiệp từ thanh niên; 5) Nghiên cứu và phát triển mô hình khởi nghiệp gắn với công nghệ 4.0; 6) Nghiên cứu và phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên gắn với các vấn đề toàn cầu.

Thứ hai, theo kết quả nghiên cứu của đề tài, tại địa bàn nghiên cứu, các mô hình khởi nghiệp trong thanh niên đã thể hiện được các nguyên tắc và đặc điểm của mô hình kinh tế tuần hoàn. Khảo sát các mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp trong thanh niên tại thành phố Cần Thơ và tỉnh Hải Dương cho thấy, đã có mô hình vận hành theo các nguyên tắc và đặc điểm của kinh tế tuần hoàn đem lại hiệu quả trên các mặt kinh tế, xã hội và môi trường. Một số tập trung vào các nguyên tắc giảm thiểu, tái sử dụng, từ chối, suy nghĩ lại, sửa chữa. Trong khi đó, một số tuân theo nguyên tắc chia sẻ và tối ưu hóa. Nhờ vậy, nguyên liệu và sản phẩm trong nền kinh tế được sử dụng hiệu quả, tăng thời gian tồn tại trong nền kinh tế, giúp tiết kiệm nguồn nguyên liệu thô cho việc sản xuất sản phẩm mới. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, sự phát triển của các mô hình chưa tương xứng với tiềm năng, thế mạnh phát triển của địa phương.

Bên cạnh đó, nhận thức của thanh niên về khởi nghiệp và kinh tế tuần hoàn còn hạn chế. Điều này một phần xuất phát từ việc: Mô hình kinh tế tuần hoàn chỉ mới được triển khai và đưa vào chính sách; khoảng trống trong lĩnh vực khởi nghiệp và kinh tế tuần hoàn. Chính vì thế, thanh niên chưa chiếm lĩnh được tri thức, cách thức để phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp.

Các cấp bộ Đoàn đã có nhiều hỗ trợ cho thanh niên trong phát triển kinh tế và khởi nghiệp trong thanh niên, tập trung vào các

hoạt động, truyền thông và giáo dục về: Khởi nghiệp, kết nối bên liên quan, hỗ trợ khác về nguồn vốn và tư vấn pháp lý, hình thành hệ sinh thái khởi nghiệp cho thanh niên. Tuy nhiên, các hoạt động hỗ trợ cần phải bổ sung để không chỉ phù hợp với nội dung về khởi nghiệp mà còn cần phải phù hợp với nội dung về kinh tế tuần hoàn.

Thứ ba, trên cơ sở thực trạng hoạt động của Đoàn Thanh niên và sự phát triển của các mô hình kinh tế tuần hoàn trong thanh niên tại địa bàn nghiên cứu, nhóm nghiên cứu đã đề ra các giải pháp đồng bộ để phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp trong thanh niên, cụ thể: 1) Tăng cường hoạt động của Đoàn Thanh niên trong nâng cao nhận thức, giáo dục khởi sự kinh doanh và kinh tế tuần hoàn cho thanh niên; 2) Giải pháp về cơ chế tài chính hỗ trợ cho việc phát triển mô hình ứng dụng kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên; 3) Hình thành hệ sinh thái và thu hút sự tham gia của các bên liên quan khác (chính quyền địa phương, doanh nghiệp, gia đình, tổ chức chính trị - xã hội...) trong việc thúc đẩy phát triển các mô hình ứng dụng kinh tế tuần hoàn và khởi nghiệp của thanh niên; 4) Kiến nghị lên cấp cao hơn trong xây dựng và triển khai chính sách về nguồn vốn, quỹ hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp để tháo gỡ khó khăn, giúp các thanh niên khởi nghiệp, doanh nghiệp nhỏ và vừa dễ dàng hơn trong tiếp cận nguồn vốn đầu tư trong và ngoài nước; 5) Tổ chức các sự kiện nhằm giáo dục tinh thần khởi nghiệp và cách thức khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo và các vấn đề toàn cầu từ trong nhà trường; 6) Hỗ trợ kênh quảng bá, giới thiệu sản phẩm tại các sự kiện nhằm mở rộng thị trường, tiếp cận nguồn vốn ■

NGUYỄN PHƯƠNG giới thiệu